

Utvärdering av satsningen på EPA-ungdomar, ung arbetskraft, inom hemtjänsten i Lekebergs kommun

Sommaren 2024 anställde socialförvaltningen två ungdomar med EPA-traktor under fyra veckor vardera. Under projektet att anställa EPA-ungdomar inom hemtjänsten i Lekebergs kommun sommaren 2024 stötte socialförvaltningen på flera utmaningar som påverkade genomförandet och resultatet:

- 1. Inloggning till Phoniro:** Beslutet att ungdomarna inte skulle ha inloggning till Phoniro, som är ett digitalt system för att hantera nycklar och tidsrapporter, begränsade deras arbetsuppgifter. De kunde endast arbeta med brukare som själva kunde öppna dörren, vilket minskade deras effektivitet.
- 2. Bristande information om diagnoser:** Ungdomarna fick inte tillräcklig information om de diagnoser de skulle möta hos brukarna, vilket ledde till att de ibland kände sig osäkra och överväldigade när de stötte på komplexa situationer. Ungdomarna behöver få stöttning och introduktion kring hur man hanterar eventuella fallolyckor, då det kan vara så att ungdomen är först på plats. Ungdomarna behöver också få en genomgång av diagnoser såsom demens och MS när de börjar sitt arbete för att rusta ungdomarna vid eventuella hembesök hos brukare med komplexa diagnoser.
- 3. Begränsad introduktion och utbildning:** Ungdomarna genomgick inte en ABC-demensutbildning och bemötandeutbildning. Ungdomarna hade eventuellt varit bättre förbereda för möjliga situationer om de gått dessa webb-utbildningar. Behovet av mer utbildning och vägledning blev tydligt vid vår utvärdering. Ovanstående kunde inte genomföras bland annat på grund av dålig projektplanering och sent genomförande. Mot bakgrund av ovanstående blir det svårt för ungdomarna att arbeta med bemötande och eventuella fallolyckor. Ungdomarna hade heller inte fått några instruktioner eller genomgång av incidentrapportering om de skulle ha behövt genomföra en sådan.

Utvärderingen visade också att ungdomarna hade behövt ges större utrymme till att kunna utföra insatser och begränsats till ett visst antal utvalda brukare och därmed få fullständig beskrivning av dessa personer.

I introduktionen bör även ingå fallstudier och diskussioner om socialförvaltningen ska fortsätta med projektet.
- 4. Frånvaro och osäkerhet i arbetsfördelning:** Frånvaro bland ungdomarna och oklarheter i hur mycket ansvar de skulle ta på sig ledde till osäkerhet både för dem och för den ordinarie personalen. Detta påverkade verksamheten negativt, särskilt eftersom hemtjänsten behövde säkerställa kontinuitet och hög kvalitet i omsorgen.

5. Avbrutna anställningar: Någon ungdom avslutade sitt deltagande i projektet tidigare än planerat, vilket delvis berodde på bristande intresse för yrket och svårigheter att anpassa sig till arbetsuppgifterna.

Lärdomar och förbättringar inför framtida satsningar

För att undvika liknande problem i framtida satsningar har förvaltningen identifierat flera åtgärder:

- 1. Tidig och noggrann planering:** En viktig lärdom är att starta planeringen i ett tidigare skede, vilket inkluderar riskanalys, utbildning och en mer strukturerad introduktion. Att pressa in förberedelserna i en kort tidsperiod, som i detta fall, försämrade projektets genomförande. Problem uppstod även kring regler vad en ungdom får utföra på en arbetsplats när man ännu inte har fyllt 18 år.
- 2. Anpassad utbildning och handledning:** Inför framtida projekt bör ungdomarna få en mer omfattande introduktion och utbildning, särskilt inom områden som basal hygien och bemötande av personer med demens. Dessutom föreslås att man introducerar en projektsamordnare som kan stödja både ungdomarna och den ordinarie personalen.
- 3. Förbättrad samordning och kommunikation:** Inför framtida satsningar är det viktigt att ha ett informationsmöte med alla intressenter, inklusive snabba intervjuer med potentiella deltagare för att säkerställa att de är lämpade för arbetsuppgifterna. Detta även för att minska risken för att ungdomarna ska känna ett misslyckande och att upplevelsen för alla intressenter blir positiv.

Omvärldsbevakning

Vid en jämförelse med andra kommuner som har genomfört liknande projekt finns det lärdomar att dra. Exempelvis i Melleruds kommun har man satsat på att anställa EPA-ungdomar för att underlätta rekrytering inom vård och omsorg. De unga arbetade i team och fick särskilda uppgifter, vilket visade sig vara ett positivt komplement till den ordinarie personalen. Detta underlättade inte bara logistiken utan också ungdomarnas introduktion till yrket på ett tryggare och mer strukturerat sätt. [Inga så kallade EPA-ungdomar i år \(fagersta.se\)](#). [EPA-ungdomar eftertraktade – när kommunen söker sommarjobbare | Melleruds Nyheter](#)

Samtidigt har Fagersta kommun valt att inte rekrytera EPA-ungdomar under en viss period på grund av de utmaningar som de stötte på i tidigare satsningar, vilket visar att det är viktigt att noggrant överväga målgrupp och utbildningsbehov innan ett projekt inleds. [Inga så kallade EPA-ungdomar i år \(fagersta.se\)](#).

Projektet har i andra kommuner även hjälpt att avlasta den ordinarie personalen och också skapat en positiv arbetsmiljö och potentiellt lockat ungdomar till långsiktig anställning inom vården. [Ungdomar i epa: så klarar hemtjänsten sommaren - Suntarbetsliv](#). [Epa-ungdomar hjälper hemtjänsten i sommar – rycker nu ut \(newsner.com\)](#).

Genom att ta del av erfarenheter från andra kommuner kan Lekebergs kommun förbättra sina framtida satsningar och undvika de fallgropar som identifierats under detta projekt.

Sammanfattning

Trots de utmaningar som uppstod, finns det ett starkt stöd för att fortsätta satsa på liknande projekt i framtiden. Med lärdomarna från denna satsning och erfarenheter från andra kommuner, har vi nu en bättre förståelse för vad som krävs för att lyckas. För att säkerställa framgång om Lekebergs kommun ska fortsätta projektet rekommenderas att projektet leds av en dedikerad samordnare, att utbildningsinsatserna förstärks och att en projektgrupp bildas som strukturerar upp allt och skapar en tydlig plan i god tid innan anställning påbörjas.